

Átigazolási trendek a magyar utánpótlás korú labdarúgóknál, a 2017-2024 közötti szezonban

BEVEZETÉS

A sport világában az átigazolások kiemelt szerepet játszanak mind az élvonalbeli, mind az utánpótlás korú sportolók körében. Az átigazolási folyamatok nem csupán a csapatok erőforrásainak átszervezését jelentik, hanem jelentős hatással vannak a játékosok sportkarrierjére, személyiségfejlődésére és a társadalmi beilleszkedésükre is. Különösen igaz ez a labdarúgás területére, ahol az utánpótlás korú játékosok átigazolásai a tehetséggondozás és a profi sport világába való belépés szempontjából is kulcsfontosságúak. Az átigazolási trendek vizsgálata a magyar utánpótlás korú labdarúgók körében kulcsfontosságú betekintést nyújt a sportgazdasági és sporttudományi folyamatokba. Továbbá az is kulcsfontosságú, hogy a sportban történő átigazolások közgazdasági, társadalmi és pedagógiai dimenziói szoros összefüggésben állnak a tehetségmenedzsmenttel, a sportolói karrierutak megtervezésével, valamint a klubrendszerek működésének hatékonyságával.

A sportgazdaság a modern gazdaságtudomány egyik dinamikusan fejlődő területe, amely a sport piaci és gazdasági jelenségeit vizsgálja (András és mtsai., 2019). A labdarúgás átigazolási piacának gazdasági jelentősége különösen kiemelkedő, mivel alapvetően meghatározza a klubok költségvetését, a játékosok értékét, valamint a nemzetközi versenyképességet (Tóbi, 2023). Az utánpótlás sportban az átigazolási piac sajátosságai azonban jelentősen eltérnek a profi sporttól, ezért ennek vizsgálata új, más dimenziókat jelöl meg. Itt elsősorban a tehetséggondozási stratégiák dominálnak, mindazok mellett, hogy a kluboknak a létfenntartásuk is fontos szempont, amelyek hosszútávú fejlődési lehetőségeket biztosítanak a fiatal sportolók számára.

Az átigazolások fogalma a sportgazdaságban nemcsak a játékosok mozgását, hanem a klubok közötti üzleti tranzakciókat is magában foglalja (Hévizi, 2021). A magyar utánpótlás labdarúgásban különösen hangsúlyos a tehetségmenedzsment rendszere, a klubstruktúrák fejlődése és az infrastruktúra kiépítettsége, amelyek közvetlenül befolyásolják az átigazolások sikerességét és a tehetségáramlás dinamikáját. Ezen folyamatok szorosan kapcsolódnak a sport üzleti modelljeihez és a klubok gazdasági hátteréhez. A globális futball üzletiesedésének hatásai Magyarországon is érezhetőek, hiszen a nemzetközi átigazolási díjak növekedése mind a profi, mind az utánpótlás szintet érinti (Tóbi, 2023). Ugyanakkor az utánpótlás korú sportolók esetében az átigazolások nemcsak gazdasági, hanem mentális és szociális kihívásokkal is járnak. A sporttudomány kiemelt figyelmet fordít ezeknek a tényezőknek az elemzésére, különös tekintettel a játékosok fejlődésére és pszichoszociális támogatására (Bakó, 2020). Az

edzők és szülők szerepe ebben a folyamatban meghatározó, hiszen ők nyújtanak támaszt a fiatal sportolóknak az átigazolások során, ezáltal segítve karrierjük irányát (Borbély és Oláh, 2021). A kutatások azt mutatják, hogy az átigazolási folyamat sikeressége szoros összefüggésben áll az alkalmazkodási képességgel, a mentális ellenállóképességgel és a szociális támogatási rendszer minőségével, amelyek alapvető szerepet játszanak az egyéni sportkarrier alakulásában (Péter, 2022). Jelen kutatásomban ezt a területet nem vizsgálom, azonban ennek megemlítése mellett nem mehettem el.

A nemzetközi kutatások rámutattak, hogy az átigazolási rendszerek jelentősen eltérnek az egyes országok között. Míg Nyugat-Európában a piac szervezettsége és átláthatósága dominál, addig Kelet-Európában a származási hely és a helyi kapcsolati tőke nagyobb szerepet játszik (Smith, 2020). Magyarország esetében az akadémiák kiemelkedő szerepe figyelhető meg, amelyek közvetítőként működnek a tehetségek áramlásában. Az átigazolási piac alakulása, különösen az utánpótlás szinten, alapvetően meghatározza a helyi sportstratégiákat és befolyásolja a nemzetközi versenyképességet. A gazdasági, mentális és nemzetközi tényezők együttes figyelembevétele elengedhetetlen a magyar labdarúgás fejlődésének elősegítéséhez.

A kutatásom célkitűzései közé tartozik az átigazolások mögötti szabályozási rendszerek, költségterítési mechanizmusok és a tehetséggondozás hatékonyabb támogatásának feltérképezése. A dolgozatom arra is keresi a választ, hogy az átigazolási rendszer megismerésén keresztül meghatározható legyen, hogy hogyan lehetne javítani az utánpótlás-nevelés hatékonyságát, támogatni a klubokat, és hosszú távon hozzájárulni a magyar labdarúgás fejlődéséhez.

A magyar labdarúgó utánpótlásrendszer bemutatása

Ahhoz, hogy a sportgazdasági vagy a sportmarketing területén is megjelenő trendeket, elméleteket meg tudjuk vizsgálni, először szeretném bemutatni a magyar labdarúgás utánpótlás rendszerének felépítését és a hozzá kapcsolódó átigazolási rendszert.

A magyar labdarúgás utánpótlásrendszere egy jól strukturált és szervezett modell, amely az országos szintű tehetséggondozást célozza. Az utánpótlás-nevelés célja a fiatal játékosok technikai, taktikai, fizikai és mentális képességeinek fejlesztése, miközben elősegíti a sportág tömegesítését és a tehetségek nemzetközi szintű versenyképességének növelését.

A Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) által irányított utánpótlásrendszer hierarchikus felépítésű, amely különböző szintekre tagozódik, beleértve a Grassroots/amatőr egyesületeket, a Körzet Központokat, a Tehetség Központokat és az Akadémiákat. A Grassroots szint a sportág népszerűsítését és alapvető készségek elsajátítását szolgálja (MLSZ Klubfejlesztési Kézikönyv, 2020). A Körzet Központok hidat képeznek az amatőr szint és a magasabb szintű

tehetséggondozás között, míg a Tehetség Központok és az Akadémiák a legtehetségesebb játékosok fejlesztését célozzák, professzionális környezetben (Hévizi, 2021). A tehetséggondozás az utánpótlásrendszer egyik legfontosabb prioritása. A Bozsik Program, amely a Grassroots szintről indul, biztosítja a legígéretesebb fiatal játékosok számára az átmenetet a Körzet és Tehetség Központokba. A rendszeres mérési és értékelési programok tudományosan megalapozott adatokra épülnek, amelyek segítik a klubokat a játékosok fejlődésének nyomon követésében (Bakó, 2020). Az MLSZ egységes képzési irányelveket dolgozott ki, amelyek biztosítják, hogy minden szinten megfelelő színvonalú és tudományosan alátámasztott képzés valósuljon meg. Ezek az elvek figyelembe veszik a játékosok fejlődési szakaszait, és az edzéstervet a technikai és taktikai képességek mellett a fizikai és mentális terhelhetőségükhöz igazítják (Péter, 2022). Az utánpótlásrendszer fejlesztését az európai és globális trendekhez igazítják, hogy a magyar játékosok versenyképesek maradjanak a nemzetközi szinten. Az akadémiákon alkalmazott korszerű edzésmódszerek és a nemzetközi tapasztalatok beépítése hozzájárul a versenyképesség növeléséhez (Smith, 2020). A sportinfrastruktúra modernizációja alapvető fontosságú az utánpótlásrendszer sikeressége szempontjából. Az MLSZ támogatási programjai a létesítmények fejlesztésére, pályafelújításokra és sporteszközök beszerzésére irányulnak, biztosítva a megfelelő környezetet a képzéshez (MLSZ Klubfejlesztési Kézikönyv, 2020).

A Magyar Labdarúgó Szövetség 2020-ban alakította ki a *Sportigazgatóságot*, azzal a céllal, hogy a hazai futball minden szintjén biztosítsa a szakmai irányítás és szervezeti támogatás összehangolt működését, különös tekintettel az utánpótlás-nevelésre. Az egységes irányvonalak és szabályozások bevezetése révén a Sportigazgatóság olyan szervezeti keretet kíván teremteni, amely a sportág egészére kiterjedően hozzájárul a hosszú távú fejlődéshez és versenyképességhez. Elsődleges feladata a magyar labdarúgás utánpótlás-rendszerének szakmai irányítása és annak biztosítása, hogy a különböző korosztályokban a legmagasabb szintű képzést kapják a fiatalok. Ez a cél a teljes utánpótlás-struktúra összehangolását igényli, amelyhez elengedhetetlen a középtávú gondolkodás és a rendszerszemlélet. A Sportigazgatóság munkájában kiemelt szerepet kap az utánpótlás-nevelés mellett a játékmínőség folyamatos javítása, a sporttudományos módszerek alkalmazása és a klubok operatív támogatása. A Sportigazgatóság így közvetlen hatást gyakorol a futballisták fejlődésének minden szakaszára, az amatőr szinttől egészen a profi klubokban történő beépülésig (Klubfejlesztési Kézikönyv, 2020). A Sportigazgatóság szervezeti struktúrája kiterjed az edzőképzéstől a klubfejlesztésen át a sporttudományi támogatásig. A struktúra kialakításakor az MLSZ célja az volt, hogy minden régióban azonos minőséget biztosítson, és

lehetővé tegye az egyes klubok számára, hogy egységes irányelvek mentén működjenek. Az edzők és klubvezetők számára rendszeres konzultációs lehetőségeket, szakmai konferenciákat biztosít, és mentorprogramokat indít, amelyek célja a helyi adottságokhoz igazodó, ugyanakkor a központi alapelveket követő képzési módszerek bevezetése. A Klubfejlesztési Osztály a magyarországi labdarúgó klubok szakmai és infrastrukturális fejlődésének elősegítésére jött létre, különös hangsúlyt helyezve az utánpótlás-képzés területére. Az osztály célja, hogy egységes és magas színvonalú képzési rendszert alakítson ki, miközben figyelembe veszi az egyes klubok helyi sajátosságait. A szervezeti egység támogatási programokat és fejlesztési stratégiákat dolgoz ki, amelyek elősegítik az egyesületek hatékony működését és a futballképzés színvonalának emelését. A Klubfejlesztési Osztály számos területen nyújt támogatást. A szakmai mentorprogram keretében az MLSZ által képzett mentorok folyamatos tanácsadást és iránymutatást biztosítanak az egyesületek számára, segítve azok szakmai munkáját és az MLSZ irányelveinek betartását. Az edzőképzési és továbbképzési programok révén a klubok naprakész és tudományosan megalapozott edzéselméleteket és módszereket alkalmazhatnak, biztosítva a fiatal tehetségek fejlődését. Az infrastrukturális fejlesztések szintén kulcsfontosságúak, mivel a korszerű létesítmények és eszközök nélkülözhetetlenek a minőségi képzéshez. A klubok infrastruktúrájának modernizációját különböző támogatási programok segítik, amelyek kiterjednek a pályafelújításokra, sporteszközök beszerzésére és a létesítmények fenntartására. A közösségépítés és a klubok közötti együttműködés ösztönzése szintén az osztály tevékenységeinek részét képezi. Az MLSZ által kialakított Körzet Központok és Tehetség Központok hálózata lehetőséget teremt a tapasztalatcserére és a legjobb gyakorlatok megosztására. Ezek a központok szoros kapcsolatban állnak a helyi klubokkal és iskolákkal, biztosítva az egységes képzési elvek és módszerek alkalmazását (Klubfejlesztési Kézikönyv, 2020).

A következőben az utánpótlás rendszer egyes szintjeit, az egyesületi rendszert szeretném röviden bemutatni. A Magyar Labdarúgó Szövetség (MLSZ) által irányított egyesületi rendszer különböző szintekre oszlik (1. ábra), amelyek mind sajátos szerepeket és feladatokat látnak el az utánpótlás-nevelés és a tehetséggondozás terén. Az egyes szintek közötti együttműködés célja, hogy biztosítsa a magyar labdarúgás fenntartható fejlődését, valamint a tehetségek optimális képzését és áramlását a különböző szintek között.

A *Grassroots és amatőr egyesületek* biztosítják a labdarúgás alapjainak elsajátítását és népszerűsítését az ország egész területén, függetlenül a játékosok korától és nemétől. Az MLSZ Grassroots osztálya és a Vármegyei Igazgatóságok koordinálják a fejlesztési programokat. A Grassroots klubok elsődleges feladata, hogy lehetőséget biztosítsanak a sport megismerésére és

az alapvető készségek fejlesztésére, így hozzájárulva a sportág tömegesítéséhez. A *Körzet Központok* szerepe híd funkciót tölt be a Grassroots klubok és a magasabb szintű tehetséggondozó központok között. Ezek a központok szervezik és felügyelik a Bozsik/Grassroots programokat, amelyek keretében kiválasztják a kiemelkedő fiatal játékosokat a körzetükhöz tartozó amatőr egyesületekből. Ezen túlmenően támogatják a tehetséges játékosok továbblépését a Tehetség Központokba. Feladatuk így a tehetségek azonosítása, kiválasztása és mentorálása. A *Tehetség Központok* feladata a legtehetségesebb fiatal játékosok összegyűjtése és képzése, valamint szoros együttműködés kialakítása az Akadémiákkal és a hozzájuk kapcsolódó Körzet Központokkal. A főállású edzők által vezetett tehetséggondozás célja, hogy a legígéretesebb játékosok további képzési lehetőségeket kapjanak. Ezek a központok intézményi kapcsolataikon keresztül magas szintű képzést nyújtanak, amely előkészíti a játékosokat a professzionális szintre való lépésre. Az államilag kijelölt kiemelt *Akadémiák* a magyar labdarúgás legmagasabb szintű képzőközpontjai. Feladatuk, hogy a legtehetségesebb játékosokat a legmagasabb szintű képzésben részesítsék, és előkészítsék őket a felnőtt labdarúgásra. Az akadémiák tevékenysége szigorú szakmai alapokon nyugszik, biztosítva a technikai, taktikai és mentális fejlesztést, hogy a fiatal játékosok sikeresen léphessenek be a profi labdarúgás világába.

1. ábra Sportszervezetek besorolása (forrás: saját szerkesztés)

Az MLSZ által kialakított piramis rendszer lehetővé teszi a tehetségek fokozatos előrelépését a különböző szinteken, miközben biztosítja, hogy minden régióban rendelkezésre álljanak a megfelelő képzési lehetőségek. Az MLSZ az ország minden régiójában kijelölte a Tehetség és Körzet Központokat, figyelembe véve a regionális szükségleteket és a sportinfrastruktúra elérhetőségét. Az Akadémiák elhelyezkedése és száma már a rendszer kialakítása előtt meghatározott volt, biztosítva a tehetségek számára a földrajzi szempontból kiegyensúlyozott fejlődési lehetőségeket. A Körzet Központok eloszlását a Bozsik Egyesületi Programban részt

vevő egyesületek száma és a területi adottságok határozzák meg, hogy a játékosok számára a lehető legkönnyebben elérhetőek legyenek ezen elsődleges képzési központok. Tehetség Központok kijelölésénél prioritás volt a területi lefedettség, ennek érdekében minden Vármegye rendelkezik legalább egy tehetség befogadó központtal. Azon vármegyékben melyek területi vagy népesség számának nagysága igényelte több egyesület került kiemelésre (MLSZ Klubfejlesztési Kézikönyv, 2020).

Magyar átigazolási rendszer bemutatása

Az átigazolásokhoz kapcsolódó fogalmak és rendszerek alapos megértése nélkülözhetetlen a magyar labdarúgás átigazolási folyamatainak elemzéséhez. A Magyar Labdarúgó Szövetség által elfogadott Nyilvántartási és Átigazolási Szabályzat (2024) részletesen definiálja a legfontosabb szereplőket és szabályokat, amelyek irányítják az amatőr és profi labdarúgók mozgását a sportszervezetek között. Az amatőr labdarúgó fogalma a tagsági viszony és a versenyengedély alapján definiálható, amely a sportolói jogviszony alapját képezi. A versenyengedély nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a játékos részt vehessen a szövetségi versenyrendszerekben, amelyet a Sporttörvény és az MLSZ ügyviteli rendszere szabályoz. A sportszervezetek – beleértve a sportegyesületeket és sportvállalkozásokat – kulcsszerepet játszanak a labdarúgók képzésében és átigazolásában, amelyek során a játékjog használati jogát ruházzák át ideiglenesen vagy véglegesen más szervezetekre.

Az igazolás és átigazolás fogalma külön figyelmet érdemel. Az igazolás a játékosok regisztrációját és a sportszervezeti kötelezettségek elfogadását jelenti, míg az átigazolás a sportszervezetek közötti játékosmozgást szabályozza. Az átigazolási folyamat szigorú időkeretek között zajlik, a nyári és téli átigazolási időszakokban. Az átigazolási díj és az utánpótlás képzési kártalanítás a sportszervezetek közötti gazdasági tranzakciók részei, amelyek a játékosok képzésébe fektetett költségek megtérülését szolgálják. Az MLSZ ügyviteli rendszere, az Integrált Futball Alkalmazás (IFA), digitális platformot biztosít az ügyintézéshez, amely átláthatóvá és hatékonyabbá teszi az átigazolási folyamatokat. Ez a rendszer támogatja a labdarúgással kapcsolatos adatok kezelését és a digitális ügyintézését. Összességében az MLSZ szabályzata egyértelmű iránymutatást nyújt az átigazolásokkal kapcsolatos eljárásokról, szereplőkről és a hozzájuk kapcsolódó fogalmakról. Ez a szabályozás biztosítja az átigazolások jogi és szakmai kereteit, amelyek alapvető fontosságúak a magyar labdarúgás működéséhez.

A következőkben az MLSZ által bevezetett három különböző szabályzót mutatom be. Az első ezek közül az MLSZ működési költségtérítési rendszere, amely szabályozza és kezeli az amatőr labdarúgók átigazolásával kapcsolatos pénzügyi tranzakciókat és kötelezettségeket. Ennek a rendszernek a célja a klubok közötti egyenlő feltételek biztosítása és az átigazolások

tisztességes lebonyolítása. Támogatja a játékosok fejlődését és a labdarúgás fenntartható növekedését Magyarországon. Az átigazolási folyamat során az új klubnak költségtérítést kell fizetnie az előző klubnak, hogy kompenzálja az előző klub által a játékos fejlődésére és képzésére fordított erőforrásokat és időt. Az összeg nagysága számos tényezőtől függ, például a játékos korától, az adott klubban eltöltött időtől és a játékos egyesületének besorolási szintjétől. A rendszer részletesen szabályozza, hogy mikor és milyen feltételek mellett kell fizetni a költségtérítést, valamint hogyan kell azt kiszámítani, így biztosítva az átigazolási folyamat átláthatóságát és igazságosságát mind a klubok, mind a játékosok számára.

A működési költségtérítési rendszer az átadó és átvevő klubok kategóriája alapján határozza meg a fizetendő összegeket. Az Akadémiák, Tehetség Központok, Körzet Központok és Grassroots/Amatőr klubok között az átigazolások során fizetendő díjak tisztességes kompenzációt nyújtanak a nevelő egyesületeknek, a fiatal játékosok belföldi átigazolásai esetén. Különleges szorzók, például válogatott szereplés vagy távolság alapján, módosíthatják a térítési összegeket, ezzel biztosítva az egyes klubok közötti kiegyensúlyozottságot.

A második szabályzó az utánpótlás képzési kártalanítás rendszere, amely az 5 és 21 éves kor között a játékos képzésébe fektetett erőforrásokat téríti meg a nevelő klubok számára. Az első profi szerződés aláírását követően az új klub köteles a nevelő egyesületek számára a kártalanítási összeget megfizetni, amely a képzési időszak hossza alapján kerül kiszámításra. Ez a mechanizmus nemcsak a befektetett erőforrások megtérítését célozza, hanem ösztönzi a klubokat a minőségi utánpótlásképzésbe való befektetésre is.

Végezetül a szolidaritási mechanizmus az átigazolási díjak egy részét visszajuttatja azoknak a kluboknak, amelyek a játékos 12 és 23 éves kora között részt vettek a fejlődésében. Ez a rendszer biztosítja, hogy a képzőklubok a játékos karrierjének előrehaladtával is részesedjenek annak anyagi hozadékából. Az átigazolási díj 5%-a arányosan oszlik meg a nevelő klubok között, így hozzájárulva az amatőr és helyi sportszervezetek fenntarthatóságához. Az MLSZ szabályozásai átlátható és igazságos keretet biztosítanak a klubok közötti átigazolások számára, miközben elősegítik a tehetséges játékosok fejlődését és a klubok közötti együttműködést. Ezek a mechanizmusok jelentős szerepet játszanak a magyar labdarúgás hosszú távú sikerességének biztosításában (Nyilvántartási és Átigazolási Szabályzat 2024).

Átigazolással kapcsolatos előzmények, kutatások a témában

A témával kapcsolatos kutatások területe komplex módon közelíti meg a vizsgált területet. Oláh és Bognár (2018) tanulmányukban a Magyar Sporttudományi Szemlében 2000 és 2018 között megjelent labdarúgással kapcsolatos kutatásokat gyűjtötték össze és rendszerezték témakörök szerint. A kutatások között kiemelkedik a magyar futballgazdasági hatások elemzése, a TAO

többszintű vizsgálatával. Hoffman (2017) tanulmányában részletesen elemzi, hogyan vesznek részt a helyi önkormányzatok a helyi sportok támogatásában és feladatok ellátásában. A cikkben közvetlenül nem említik az átigazolásokat, de logikus következtetésként levezethető, hogy az infrastruktúra és a finanszírozás közötti különbségek növelik a fiatal játékosok mobilitását. Az alulfinanszírozott régiók tehetségei nagyobb eséllyel keresnek olyan klubokat, amelyek jobb fejlődési lehetőségeket biztosítanak számukra. Ez a megfigyelés kapcsolódik az átigazolási piac dinamikájához, különösen az utánpótlás korosztályokban. Szabados és mtsai. (2021) szintén ezen aspektust vizsgálják cikkükben, mivel kutatásuk eredménye alapján, a nagyobb lakosságszám, településméret és közigazgatási szint, magasabb szintű sportéletet eredményez.

Az MLSZ által kialakított négy egyesületi szint tehetséggondozási szerepe eltérő, és ez jelentősen befolyásolja a játékosok mozgását az egyes szintek között. Ahogyan azt Kárász (2016) A magyar labdarúgás erőtere című tanulmányában is szerepel, kisebb egyesületek gyakran tehetség-kibocsátóként működnek, mivel korlátozott erőforrásaik és infrastruktúrájuk miatt nehezebben tudják megtartani a fiatal játékosokat. Az akadémiák és a magasabban sorolt egyesületek ezzel szemben tehetség-vonzó központokként funkcionálnak. Az MLSZ szabályozási rendszere, beleértve a közvetlen állami támogatásokat vagy a szövetség által biztosított normatív támogatásokat, tovább erősítette az akadémiák dominanciáját, ugyanakkor nehezítette a kisebb klubok helyzetét a tehetségek megtartása terén. A kutatás feltérképezi az aktív futballisták, köztük a hivatásos játékosok arányát a férfi népességhez viszonyítva, és elemzi a különböző régiók tehetségkibocsátási és -vonzási képességét is.

Gösi és Sallói (2017) részletesen tárgyalják azokat az akadályokat és lehetőségeket, amelyek a magyar futball utánpótlás-nevelésében részt vevő fiatalok sportkarrierjét befolyásolják. A szerzők rávilágítanak arra, hogy a fiatalok karrierútját jelentősen befolyásolják a társadalmi háttér és a szülői támogatás, amely Magyarországon sok esetben nem biztosítja a szükséges anyagi és érzelmi háttérrel a fiatal sportolók számára. Ennek következtében sok tehetséges játékos idő előtt kényszerül felhagyni a futballal, amely jelentős veszteséget jelent a magyar futball számára. A kutatás eredményei szerint a magyar futballpiac nem elég átlátható és kevésbé versenyképes, ami korlátozza a tehetséges fiatalok külföldi lehetőségeit. A szerzők javasolják az edzőképzés és az infrastrukturális fejlesztések kiemelt támogatását, valamint a sportfinanszírozás átláthatóságának javítását, amely lehetőséget biztosíthat a tehetségek jobb hasznosulására. A karrierút kialakításában az egyesületek szerepe az utánpótláskorú játékosok esetében az klubokban megjelenő kettős karriertámogató programokon keresztül valósulhat meg (Oláh és mtsai., 2022).

Csüllög és Gősi (2019) kutatásai rávilágítanak arra, hogy a játékosok játékjoga, mint immateriális eszköz a labdarúgás gazdasági rendszerében kiemelt jelentőséggel bír. Az átigazolások során a piaci értékek és a könyvelési értékek közötti eltérések különösen a kisebb klubok esetében mutatnak jelentős különbségeket. Ezen megfigyelések befolyásolják az egyesületek gazdasági döntéseiket. A Transfermarkt adatai és az MLSZ átigazolási rendszere összehasonlításának lehetősége további betekintést nyújthat a magyar futballgazdaság fenntarthatóságába. A tanulmány paradox megállapításai, miszerint a saját nevelésű játékosok értéke alacsonyabb, mint a vásárolt játékosoké, releváns alapot biztosítanak a kutatásom során az átigazolási trendek és gazdasági hatások elemzéséhez.

Szabó és Bakó (2019) tanulmányukban a magyar futballgazdaság különböző aspektusait elemzik, kiemelt figyelmet fordítva a futballpiac szerkezetére, a klubok pénzügyi helyzetére és a sportág munkaerőpiaci hatásaira. Eredményeik arra utalnak, hogy a futball jelentős gazdasági befolyással bír Magyarországon, ugyanakkor ennek hatásai társadalmilag nem egyenletesen oszlanak meg. Az elemzés a sportgazdasági elméletekre épül, melyek a sportipar és a sportesemények lokális gazdaságra gyakorolt hatásait vizsgálják, és ennek keretében a futball specifikus jellemzőit emelik ki. A kutatás átfogó forrásbázisra épít, beleértve a releváns szakirodalmat és különböző statisztikai adatokat, amely lehetővé teszi a futball gazdasági szerepének részletes feltárását Magyarországon. A szerzők eredményei alapján a futball közvetlen és közvetett gazdasági hatásokat generál. Ennek ellenére ezek a hatások számszerűsítése kihívást jelent, mivel a klubok pénzügyi gyakorlatai jelentős heterogenitást mutatnak. A cikk hangsúlyozza, hogy a gazdasági hatékonyság növelése érdekében alapvető fontosságú a források optimális elosztása, valamint az infrastruktúra modernizálása, amely hozzájárulhat a futball gazdasági potenciáljának hatékonyabb kihasználásához.

A COVID-19 járvány, mint életünk számos más területére, a sportra is jelentős hatást gyakorolt, beleértve az átigazolásokat és az egyesületek gazdasági tevékenységét. Gősi, Faragó és Magyar (2022) „Látványsport-szövetségek a járvány árnyékában” című tanulmány két fontos aspektust emel ki. Az első a sporttevékenységek korlátozásával kapcsolatos, amely az utánpótlás-mérkőzések jelentős csökkenésében nyilvánult meg. Ezek az elmaradt mérkőzések kihatással lehettek az átigazolások volumenére, különösen az utánpótlás-korosztályok esetében, ahol a bemutatkozási lehetőségek jelentősége kiemelkedő. A második aspektus a gazdasági tényezőkre vonatkozik. A tanulmány számviteli beszámolók alapján rámutat, hogy a szakszövetségek bevételei a járvány alatt növekedtek, részben a TAO rendszer módosításainak köszönhetően. A Magyar Labdarúgó Szövetség által elfogadott TAO-módosítás, amely kivezette az önrészt, mint támogatási feltétel szükségességét (utánpótlás jogcímen: 90%+10%),

növelte az egyesületek által szabadon felhasználható összegeket. Ez a változás hozzájárulhatott az átigazolási piac stabilitásához, segítve az egyesületeket abban, hogy fenntartsák átigazolási aktivitásukat a kihívásokkal teli időszakban.

CÉLKITŰZÉS

A kutatásom célkitűzései közé tartozik az átigazolások mögötti szabályozási rendszerek, költségtérítési mechanizmusok és a tehetséggondozás hatékonyabb támogatásának feltérképezése. Ehhez a magyar utánpótláskorú labdarúgók átigazolási trendjeit vizsgálom meg. Ehhez kapcsolódóan a kutatási kérdéseimet az átigazolások vizsgálatával kapcsolatban, a mindennapi munkám során szerzett tapasztalatokból és a szakirodalmak elemzéséből fogalmaztam meg. Érdekel, hogy milyen tényezők befolyásolják az átigazolásokat, és azok mekkora hatást gyakorolnak a klubokra. Van - e eltérés az ország bizonyos régiói között és ezek az eltérések milyen hatással bírnak az egyesületi struktúrára és az utánpótlás-nevelésre. Vajon milyen hatással van a Sportigazgatóság által 2020-ban kialakított egyesületi struktúra az átigazolási mintázatokra? Milyen tendenciák figyelhetők meg egyes területek és szintek átigazolásai között? A többlépcsős kiválasztási modell hatása érződik-e az átigazolások irányában. Minden terület vizsgálata a terjedelem miatt nem lehetséges, ezért ebben a dolgozatomban az alábbi hipotézisek vizsgálatát szeretném bemutatni:

H1: A nagyobb lakosságszámmal és gazdasági erővel rendelkező vármegyékben magasabb az átigazolási tranzakciók száma, mint az alacsonyabb értékekkel bíró vármegyékben (Hoffmann, 2017).

H2: A 2021-ben bevezetett egyesületi piramisrendszer eredményeképpen (2021-2024), a felfelé történő igazolások száma magasabb, mint az azt megelőző időszakban (2017-2021) (Szabados és mtsai., 2021).

H3: A COVID 19 járvány (2020/2021) következtében az átigazolások száma csökkent a magyar utánpótlás labdarúgók tekintetében (Gösi és mtsai., 2022).

ANYAG ÉS MÓDSZEREK

Vizsgált minta bemutatása

A kutatásom során a 2017/2018-as nyári átigazolási időszaktól kezdve egészen a 2024/2025-ös nyári szezon végéig gyűjtöttem adatokat a magyar sportszervezetek átigazolási eseményeiről. Az elemzés fókuszában az U7–U19-es korosztályba tartozó férfi labdarúgók álltak, akiknek átigazolási adatait az MLSZ Integrált Futball Alkalmazása (IFA) rendszeréből nyertem. Az adatgyűjtés során 105 064 db kizárólag férfi átigazolási esemény került feldolgozásra. Az

adatok az országos szintű labdarúgás 20 vármegyéből (19 vármegye és Budapest), valamint négy különböző egyesületi szint (Grassroots/Amatőr, Körzet Központ, Tehetség Központ, Akadémiák), közötti átigazolásokat tartalmaztak. Az MLSZ saját adatbázisának felhasználása garantálta az adatok hitelességét és teljességét, így a vizsgálat alapjául szolgáló információk hitelesnek és reprezentatívnak tekinthetők.

Az elemzéshez kvantitatív adatokkal is dolgoztam, amelyek olyan mérhető változókat tartalmaztak, mint az átigazolások száma, a játékosok életkora, az átigazolás időpontja, valamint a fogadó és küldő vármegyéje, egyesületek típusa és szintje. Külön figyelmet fordítottam az egyesületi szintek közötti mobilitásra és a régiók átigazolási aktivitására. Az adatok terjedelme és részletessége lehetővé tette, hogy a magyar labdarúgás utánpótlás-rendszerének átigazolási trendjeit átfogó módon vizsgáljam.

A vizsgálati módszerek bemutatása

Dolgozatomban a 2017/2018-as nyári átigazolási időszaktól kezdődően vizsgálom a magyar sportszervezetek átigazolási eseményeit, egészen a 2024/2025-ös nyári átigazolási szezon végéig. Ez a téma különösen közel áll hozzám, mivel az elmúlt évek során számos alkalommal találkoztam az utánpótlás-átigazolások gyakorlati kihívásaival és azok hatásaival a Bozsik Egyesületi Program vezetőjeként végzett munkám során. Kutatásom során célom, hogy mélyebb megértést nyerjek ezekről a folyamatokról, és átfogó képet nyújtsak a sportszervezetek működéséről. A kutatási módszerem között a dokumentumelemzés is megjelent, amely során a témához kapcsolódó hazai és nemzetközi szakmai anyagokat, szabályzatokat, valamint jogi és gazdasági háttérrel tárgyaló elemzéseket vizsgáltam meg. Munkám során nagy hangsúlyt helyeztem az MLSZ által kiadott szabályzatokra, versenykiírásokra és a Klubfejlesztési kézikönyvre, amelyek a magyar utánpótlás-rendszer alapvető kereteit biztosítják.

Az adatgyűjtés során az MLSZ belső rendszerét, az Integrált Futball Alkalmazás (IFA) átigazolási riportálási lehetőségét, valamint a fejlesztők által biztosított adattáblákat használtam. Az adatok feldolgozásához a Microsoft Office Excel táblázatkezelő programját, míg a hipotézisek vizsgálatához az SPSS 23.0 statisztikai szoftvert alkalmaztam. Ez a folyamat lehetőséget adott arra, hogy a saját szakmai tapasztalataimat összevegyem az adatokból kirajzolódó trendekkel, és mélyebb elemzéseket végezzek. Célom az volt, hogy objektíven és alaposan elemezzem a kutatási hipotéziseimhez kapcsolódó tényeket és összefüggéseket.

EREDMÉNYEK ÉS MEGBESZÉLÉS

Első hipotézisem vizsgálatához először a vármegyék átigazolási mutatóit vizsgáltam meg (1. táblázat). Az átlag átigazolás a vármegyei szinten számolt átlagolt átigazolási számot jelzi, a

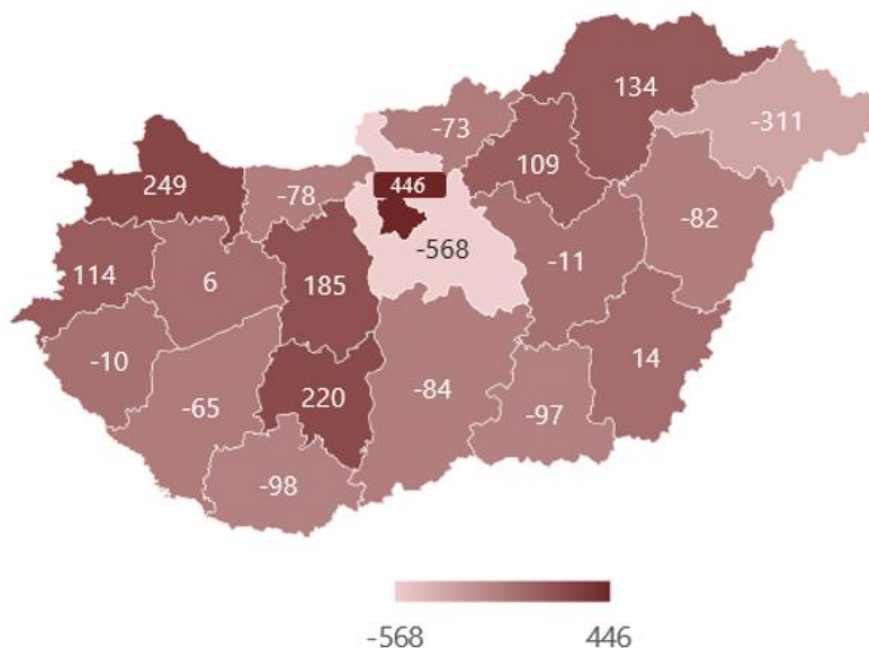
vizsgált időszakban (2017-2024). Az átadó átigazolás az adott vármegye által más vármegyébe vagy vármegyén belüli elengedett játékosok számát mutatja. Az egyesületek által „kibocsátott” játékosok számát mutatja be. Az átvevő igazolások az adott vármegyébe érkező vagy a vármegyén belül „befogadott” játékosok mutatója. A táblázat sorai az egyes vármegyéket sorolják fel, míg a három oszlop a fent említett mutatókat jeleníti meg. Ezekből az adatokból az alábbi következtetések vonhatóak le.

A táblázat alapján egyértelműen megállapítható Budapest dominanciája az átigazolások terén, ahol az átlagos átigazolási szám (15740 db) messze meghaladja a többi vármegye értékeit. Vidéken Borsod-Abaúj-Zemplén és Győr-Moson-Sopron vármegyék mutatnak magas aktivitást, ami az erős regionális központok jelenlétére utal. A kisebb megyék, mint Tolna és Nógrád, alacsonyabb átlagos értékeket mutatnak. Szabolcs-Szatmár-Bereg megye átlagos átigazolási száma 7429,5 db, ami vidéki viszonylatban kiemelkedő. Az átadó érték meghaladja az átvevő értéket, ami azt mutatja, hogy a megye inkább kibocsátó.

1. táblázat Vármegyék szerinti átigazolási mutatók (db) N=105064

Vármegye	Átlag átigazolás	Átadó átigazolás	Átvevő átigazolás
Bács-Kiskun	4123	4165	4081
Baranya	4467	4516	4418
Békés	3073	3066	3080
Borsod-Abaúj-Zemplén	6912	6845	6979
Budapest	15740	15517	15963
Csongrád-Csanád	4726,5	4775	4678
Fejér	5741,5	5649	5834
Győr-Moson-Sopron	6751,5	6627	6876
Hajdú-Bihar	4673	4714	4632
Heves	3754,5	3700	3809
Jász-Nagykun-Szolnok	2523,5	2529	2518
Komárom-Esztergom	3438	3477	3399
Nógrád	2738,5	2775	2702
Pest	12488	12772	12204
Somogy	3278,5	3311	3246
Szabolcs-Szatmár-Bereg	7429,5	7585	7274
Tolna	2381	2271	2491
Vas	4049	3992	4106
Veszprém	3551	3548	3554
Zala	3225	3230	3220

Vizsgálatom eredménye jól szemlélteti a magyar vármegyék átigazolási irányait, különös tekintettel a játékosok érkezésére és távozására (2. ábra). Az értékek a játékosok mozgását mutatják, pozitív értékekkel azok a megyék szerepelnek, amelyek több játékost fogadnak, mint amennyit elveszítenek, tehát befogadó megyék. A negatív értékek a kibocsátó, játékosokat veszítő vármegyét jelölik, azaz a kibocsátó megyék. Megfigyelhető, hogy a déli és keleti határvidék vármegyéi, szinte kivétel nélkül kibocsátó vármegyeként funkcionálnak, a centrumban lévő területek pedig befogadó szerepet töltenek be.

2. ábra Magyarországi vármegyék játékos-mozgási irányai (db) N=105064

Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegye (-311db) jelentős kibocsátóként jelenik meg, míg Borsod-Abaúj-Zemplén mérsékelt befogadó (+134 db). Ez számomra arra utal, hogy Szabolcs játékosai nemcsak Borsodba, hanem távolabbi régiókba is tovább áramlanak, hiszen a tehetségeik elhelyezkedése nem korlátozódik a szomszédos megyékre.

Budapest (+446 db) a legnagyobb játékosvonzó térség, ahol az átigazolások túlnyomó többsége belső mozgásból vagy a közvetlen szomszédos Pest (-568 db) és Nógrád (-73 db) vármegyéből származik. Pest vármegye főként kibocsátó szerepet tölt be, játékosai leggyakrabban Budapest irányába igazolnak.

A dolgozatom első hipotézisének azt tűztem ki célul, hogy megvizsgáljam, valóban kimutatható-e, hogy a nagyobb lakosságszámmal és gazdasági erővel rendelkező vármegyékben magasabb az átigazolási tranzakciók száma. Tehát első lépésként megvizsgáltam az átigazolásra ható legfontosabb tényezőket (2. táblázat). Az első lépésben a lakosságszám és az átigazolások közötti kapcsolatot vizsgáltam. Az eredmények egyértelműek

voltak a korrelációs együtthatót tekintve, értéke $r=0,968$ lett, ami nagyon erős összefüggést jelent. Ráadásul a $p=0,000$, tehát a statisztikai szignifikancia is egyértelmű. Ezek alapján bátran kijelenthető, hogy a lakosság mérete jelentősen befolyásolja az átigazolások számát.

Ezután a GDP-t, azaz a gazdasági erőt vizsgáltam. Itt is erős pozitív kapcsolatot találtam a korrelációs együttható $r=0,753$, a $p=0,000$, tehát ismét szignifikáns eredményt kaptam.

Ez arra utal, hogy a gazdasági potenciál sem elhanyagolható tényező az átigazolások dinamikájában. Az eredmények világosan alátámasztják a hipotézist. A nagyobb lakosságszám és a magasabb GDP valóban kedvez a nagyobb átigazolási aktivitásnak. Ez illeszkedik abba a képbe, melyet a szakirodalmi vizsgálataim alapján kaptam, hogy a nagyobb népesség és gazdasági erőforrások vonzóbbá teszik a régiókat a játékosok és egyesületek számára.

2. táblázat Magyarországi vármegyék átigazolási adatai, lakosságszám és GDP-i összefüggésében, $N=105064$

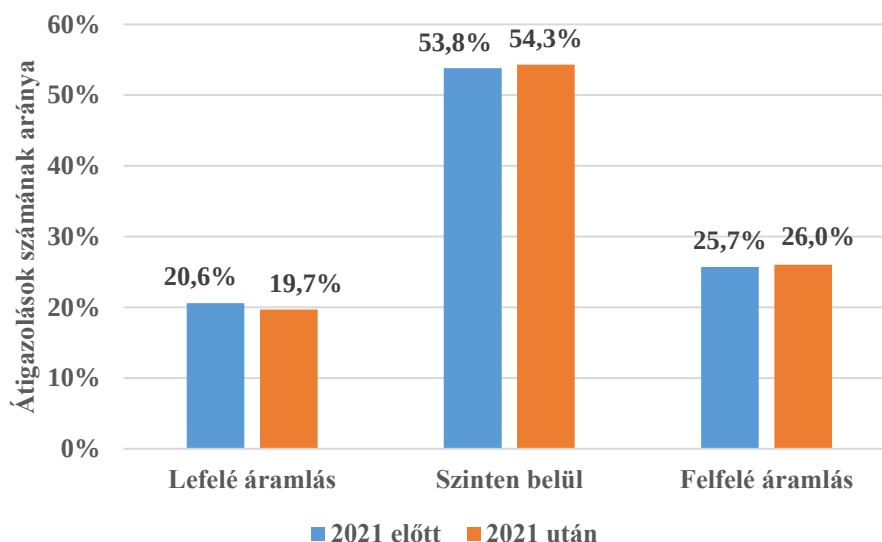
Vármegye	Átlag átigazolás	Átadó	Átvevő	Átigazolás iránya	Lakosságszám (fő)	GDP-i (Ft)
Bács-Kiskun	4123	4165	4081	-84	491632	5161
Baranya	4467	4516	4418	-98	353331	4794
Békés	3073	3066	3080	14	310912	4065
Borsod-Abaúj-Zemplén	6912	6845	6979	134	617800	4639
Budapest	15740	15517	15963	446	1686222	14196
Csongrád-Csanád	4726,5	4775	4678	-97	389411	5459
Fejér	5741,5	5649	5834	185	419490	7011
Győr-Moson-Sopron	6751,5	6627	6876	249	473246	6997
Hajdú-Bihar	4673	4714	4632	-82	520550	5027
Heves	3754,5	3700	3809	109	285058	4900
Jász-Nagykun-Szolnok	2523,5	2529	2518	-11	353511	4399
Komárom-Esztergom	3438	3477	3399	-78	301834	6372
Nógrád	2738,5	2775	2702	-73	180469	3097
Pest	12488	12772	12204	-568	1333257	5853
Somogy	3278,5	3311	3246	-65	292691	4278
Szabolcs-Szatmár-Bereg	7429,5	7585	7274	-311	524513	3970
Tolna	2381	2271	2491	220	206398	5070
Vas	4049	3992	4106	114	248199	5601
Veszprém	3551	3548	3554	6	335979	5435
Zala	3225	3230	3220	-10	260124	4946

A második hipotézisem az átigazolások áramlási irányát vizsgálja. Azt feltételeztem, hogy a 2021-ben Sportigazgatóság által bevezetett egyesületi piramisrendszer (2021-2024)

következményeképpen a felfelé történő átigazolások aránya magasabb, mint az azt megelőző időszakban (2017-2021).

Az áramlási irányok eloszlását a mellékelt diagram (3. ábra) szemlélteti. Amelyből megállapítható, hogy a lefelé történő átigazolások aránya 2021 előtti időszakban 20,6%, míg az ezt követő vizsgált időszakban 19,7%-ra csökkent. Ez enyhén csökken, amely arra utal, hogy az alsóbb szintekre történő igazolások aránya mérsékelten visszaszorult. Ennek lehetséges oka a tehetségek magasabb szinten való megtartása. Azon átigazolási tranzakciók, amelyek nem jártak szintváltással továbbra is domináns, mind a két időszakban. 2021 előtt az arány 53,8%, míg a 2021 után 54,3% volt. Tehát csak minimális növekedés figyelhető meg. Ez arra utalhat a szabályzási változók nem befolyásolták jelentősen az átigazolások irányát, mert az átigazolások a szintek közötti kiegyensúlyozottságot tükrözik. 2021 előtt a felfelé áramló átigazolások aránya 25,7 %, míg 2021 után ez 26%-ra növekedett. Ez enyhe növekedést mutat, amely szignifikánsnak bizonyult a statisztikai teszt alatt. Ez a minimális növekedés a tehetségek hatékonyabb kiválasztására és a magasabb szintre történő irányítására utalhat.

A statisztikai számítást illetően Pearson féle χ^2 próbát végeztem, melynek eredménye 12,737. A p-értéke (0,0017), ami azt jelzi, hogy az eloszlás különbsége statisztikailag szignifikáns. A reprezentativitási mutató, azt igazolja nekünk, hogy a 2021 előtti időszakban lefelé történő igazolások, jelentősek a mintánk esetében ($AR=3,6$). Kapott eredményeim alapján második hipotéziseimet megtartom, hiszen azt mutatják, hogy bár a különbségek kis mértékűek, a felfelé áramlás kategóriában bekövetkezett enyhe növekedés szignifikáns. A felfelé áramlás csekély növekedését magyarázhatják a 2021-es változások, mint például az Akadémiák, Tehetség Központok és Körzet Központok megerősítése, amelyek fokozott hangsúlyt helyezhettek a fiatal játékosok magasabb szintekre történő előre juttatásában. Grassroots egyesületek felfelé történő igazolások számának tekintetében az egylépcsős átigazolások jelentősek (68,90%), míg a két és háromlépcsős átigazolások (26% és 5,10%). A Körzet Központok vonatkozásában az egylépcsős mutató 71,90 %, míg a kétlépcsős átigazolások aránya 28,10%. Ezek a számok mutatják igazán a piramis rendszer működését, hiszen az egymás alatt lévő klubok regionális beosztásban heti szinten együttműködnek egymással és így együttesen tudják segíteni a tehetségek felfelé áramoltatását.

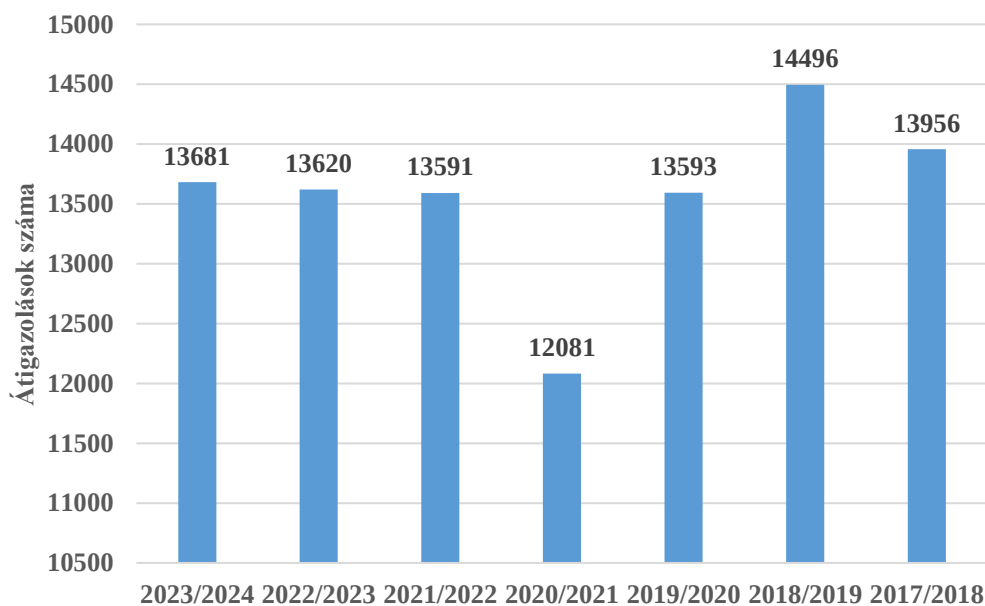

3. ábra Átigazolások áramlási irányának változása 2021 előtt és után (%) $N=105064$

A harmadik hipotézisemhez vonatkozó elemzésem eredményei egyértelműen rámutatnak arra, hogy a COVID-19 világjárvány komoly hatással volt a magyar utánpótlás labdarúgók átigazolási trendjeire (4. ábra). A 2020/2021-es szezonban az átigazolások száma 12 081-re csökkent, amely jelentősen elmarad a 2019/2020-as szezon 13 593-as, illetve a 2018/2019-es szezon 14 496-os értékétől. Az ANOVA-elemzés során kapott F-érték (28,854) és a hozzá tartozó szignifikáns p-érték ($p < 0,001$) igazolja, hogy a szezonok közötti különbségek szignifikánsak, emellett mutatja, hogy a 2020/2021-es évad átigazolási aránya jelentősen eltér a többi szezontól.

A párhuzamos összehasonlítások tovább erősítik ezeket a megállapításokat. A 2020/2021-es szezon szignifikáns különbséget mutatott a 2023/2024-es ($p = 0,001$), 2019/2020-as ($p = 0,002$) és a 2018/2019-es ($p = 0,002$) szezonokhoz képest.

Az átigazolások számának drasztikus csökkenése elsősorban a járvány miatt kialakult korlátozásoknak, a sportszervezetek működésére ható támogatások jelentős csökkenésének, valamint a bizonytalanságoknak és elmaradó sporteseményeknek köszönhető. Ezek az eredmények alátámasztják a harmadik hipotézist, miszerint a COVID-19 időszakában az utánpótlás labdarúgók átigazolási aktivitása jelentősen visszaesett. Különösen szembetűnő a 2019/2020-as szezonhoz képest tapasztalható visszaesés, amely statisztikai értelemben is jelentősnek bizonyult.

4. ábra: Átigazolások száma évadonként (db) N=105064

Fenti értékeim további kutatások alapjául is szolgálhat, hiszen a statisztikai eredmények nem adnak egyértelmű választ arra, hogy a változások az új rendszer közvetlen következményei-e. Személyes tapasztalataim és a labdarúgás iránti elkötelezettségem alapján úgy látom, hogy az eredmények azt sugallják, hogy a piramisrendszer fontos lépés volt, de a hatékonyságának teljes megértése még további adatgyűjtést és elemzést igényel. Ez a folyamat számomra is motivációt ad arra, hogy a jövőben is foglalkozzak az utánpótlás-nevelés trendjeinek elemzésével.

ÖSSZEFOGLALÁS

Dolgozatomban a magyar utánpótlás korú labdarúgók átigazolási trendjeit vizsgáltam a 2017 és 2024 közötti időszakban, különös tekintettel az U7-U19 korosztályokra. A választott téma különösen közel áll hozzám, hiszen labdarúgóként, edzőként és sportszervezőként szerzett tapasztalataim alapján az utánpótlás-nevelés és a tehetséggondozás mindig is meghatározó szerepet játszott az életemben. A kutatás célja az volt, hogy részletesen feltárjam az átigazolási folyamatokat meghatározó tényezőket, valamint az ezek mögött meghúzódó szabályozási és gazdasági rendszereket.

A regionális különbségek az átigazolásokban adataiból kiderül, hogy Budapest dominanciája egyértelmű az átigazolási piac szempontjából, magas átlagos átigazolási számokkal és jelentős „befogadó” szereppel. Vidéken Borsod-Abaúj-Zemplén és Győr-Moson-Sopron vármegyék kiemelkednek, míg kisebb megyék, például Tolna és Nógrád alacsonyabb értékeket mutatnak. Kárász (2016) eredményei is arra mutattak rá, hogy a regionális központok kibocsátó és

tehetség-vonzó szerepe jelentős. Illetve az is megerősítést nyert, hogy az infrastruktúrának jelentős szerepe van a finanszírozásban és a mobilitás növelésében, amely az alacsonyabb átigazolási aktivitást mutató régiókra is érvényes (Hoffman, 2017). A gazdasági erő és lakosságszám hatása azt mutatja, hogy a statisztikai elemzések alapján a lakosságszám és a GDP pozitív korrelációt mutat az átigazolások számával. Ez arra utal, hogy a gazdaságilag erősebb és nagyobb népességű régiók vonzóbbak a játékosok és sportszervezetek számára. Ezt igazolta Szabados és mtsai. (2021) is, miszerint a nagyobb lakosságszám és gazdasági erő magasabb szintű sportéletet eredményez. Vagyis ez összhangban áll az átigazolási adatok és gazdasági mutatók közötti erős korrelációval. A 2021-ben bevezetett egyesületi piramisrendszer ösztönözte a felfelé irányuló átigazolásokat, amely a tehetségek magasabb szintekre történő hatékony áramlását segíti (MLSZ, 2020). A COVID-19 világjárvány azonban jelentős csökkenést eredményezett az átigazolások számában, különösen a 2020/2021-es szezonban (Gösi et al., 2022). Azonban a COVID utáni emelkedés alapján kijelenthető, hogy a tehetségek jobb áramlása, azaz a magasabb szintek felé történő elmozdulási tendencia, a rendszer pozitív eredményeit tükrözik.

Az eredményeim sportgazdasági jelentősége elsősorban a gazdasági erő és az átigazolási piac szempontjából jelentős. Az eredményekből kiderül, hogy a régiók gazdasági fejlettsége és lakosságszáma szoros kapcsolatban áll az átigazolási aktivitással. Ez a sportgazdasági szempontból azt jelenti, hogy a gazdaságilag erősebb régiók nagyobb befektetést tudnak eszközölni az utánpótlásba, több tehetséget tudnak vonzani, és stabilabb működést biztosítanak a klubok számára. A gazdasági erőforrások optimalizálása és új források bevonása (pl. szponzorációk, állami támogatások) kulcsfontosságú lehet az utánpótlásrendszer kiegyensúlyozott fejlődéséhez. A költségvetési rendszer fenntarthatósága szempontjából megfogalmazható, hogy az MLSZ által kidolgozott költségtérítési rendszer biztosítja, hogy az átigazolások pénzügyi haszna ne csak az átvevő kluboknál csapódjon le, hanem a nevelőegyesületek is részesüljenek a tehetségek fejlesztésébe befektetett munkájuk elismerésében. Ez sportgazdasági szempontból növeli az utánpótlásképzés értékét és a klubok közötti együttműködés motivációját. A regionális különbségek kezelésének segítségével, amelyben az adatok szerint a kevésbé fejlett régiók alacsonyabb átigazolási aktivitást mutatnak, ami hosszú távon növelheti a területi egyenlőtlenségeket. Ez rámutat a sportgazdasági kiegyenlítő mechanizmusok, például célzott állami vagy szponzori támogatások fontosságára, amelyek segíthetik a hátrányos helyzetű régiókat. Az eredmények sportgazdasági szempontból a gazdasági erőforrások hatékonyabb felhasználásának és a klubok közötti együttműködés erősítésének szükségességére mutatnak rá. Ezek az elemek együttesen hozzájárulhatnak a

magyar labdarúgás utánpótlásának fejlődéséhez és a sportág piaci pozíciójának megerősítéséhez.

IRODALOMJEGYZÉK

András, K., Havran, Z., Kajos, A., Kozma, M., Máté, T., & Szabó, Á. (2019). A sportgazdaságtani kutatások nemzetközi és hazai fejlődése. *Valóság Tükre*, 12, 136-154.

Bakó, T. (2020). Pszichoszociális támogatás az utánpótlás sportban. *Sport és Társadalom*, 8(2), 89-102.

Borbély, Sz., Olah, D. (2021). Examination of Personality dimensions determining the career motivation of trainee teachers. *Studia Universitatis Babeş-Bolyai Educatio Artis Gymnasticae*, 66(4), 17–34. [https://doi.org/10.24193/subbeag.66\(4\).3](https://doi.org/10.24193/subbeag.66(4).3)

Csüllög Zs., Gósi Zs. (2019). „Értékes” sportoló; A játékjog értékelésének lehetőségei. *Közép-Európai Közlemények*, 12: 2019/2. 129-147.

Gósi Zs., Faragó B., Magyar M. (2022). Látványcsapatsport-Szövetségek a járvány árnyékában. *Gradus*, 9: 2.

Gósi Zs., Sallói I. (2017). Rögös út a sportkarrier: A fiatal magyar labdarúgók karrieresélyei. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 18: 72. 11-20.

Hévizi, J. (2021). Az utánpótlás-nevelés gazdasági aspektusai Magyarországon. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 22(3), 45-59.

Hoffman I. (2017). A helyi önkormányzatok által ellátott, sporttal összefüggő feladatok főbb modelljei. *Glossa Iuridica*, 2017/3-4., 265-281. o.

Hoffman I. (2017). Az infrastruktúra fejlesztésének hatása a sportolói mobilitásra: európai és magyar példák összehasonlítása. *Nemzetközi Sportgazdasági Közlemények*, 9(2), 52-67.

Kárász D. S. (2016). A magyar labdarúgás erőtere. *Közép-európai közlemények*, 9(1), 123–133. <http://acta.bibl.u-szeged.hu/44125/>

Kárász D. S. (2016). Tehetséggondozás a magyar labdarúgás utánpótlásában: regionális különbségek és lehetőségek. *Sport és Társadalom*, 12(3), 15-29.

Magyar Labdarúgó Szövetség (2020). Klubfejlesztési Kézikönyv. Budapest: MLSZ Kiadó.

Magyar Labdarúgó Szövetség (2024). Nyilvántartási Igazolási és Átigazolási Szabályzat. Budapest: MLSZ Kiadó.

Oláh D, Nyisztor P., Borbély Sz., Bognár J.(2022): Dual career through the analysis of policy documents: a case study focusing on athletics, *Central European Journal of Educational Research* 4 : 1 pp. 86-96., 11 p.

Oláh, Dávid ; Bognár, József (2019): Kutatások a labdarúgás témaköreiben - áttekintő tanulmány a Magyar Sporttudományi Szemle alapján a kezdetektől napjainkig (2000-2018) *Magyar Sporttudományi Szemle* 20 : 81 pp. 28-34., 7 p.

Péter, A. (2022). Tehetségáramlás és alkalmazkodási stratégiák a sportban. *Sporttudományi Közlemények*, 15(4), 73-85.

Smith, J. (2020). Transfer systems in European football: A comparative study. *International Journal of Sports Economics*, 14(3), 215-231.

Szabados Gy., Kiss T., és Molnár B. (2021). Regionális gazdasági tényezők és sportinfrastruktúra hatása a labdarúgás fejlődésére Magyarországon. *Magyar Sporttudományi Közlemények*, 22(4), 34-49.

Szabados Gy. N., Bácsné Bába É., Bács Z., Helmeczi A., Pfau Christa S., Orbán Szabados G., Kovács S. (2021): A sport helyi keretei- A sporttérkép, mint módszertan és alkalmazásának lehetőségei. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 22: 94. 68-78.

Szabó, Zs., és Bakó, A. (2019): A futball gazdasági hatásai Magyarországon. *Tér és Társadalom*, 33(1), 155-174.

Tóbi, B. (2023). Futball és ami mögötte van - Fókuszban az átigazolási összegek alakulása. *Pannon Egyetem Közleményei*, 17(2), 112-126.